

NOTAT

29. oktober 2024

Veteraners arbejdsskadesager – Særloven - formodningsregel mv.

Forsvarsministeren meldte allerede sidste år ud, at *nu* ville han imødekomme de psykisk skadede veteraner med "omvendt bevisbyrde", altså indføre en formodningsregel. Soldaterlegatet er, efter vores årelange argumentation, rigtig glade for, at det endelig kommer. Men vi er bekymrede for, at det alligevel ikke sker *nu*, men tilsyneladende først i 2026. Veteranernes retssikkerhed lider *fortsat* overlast så længe – den må rettes op hurtigst muligt!

Soldaterlegatet anbefaler for det første helt overordnet, at en aftaleramme og -tekst ikke formuleres så snævert, at man kommer til at udelukke en reel dialog om og behandling af de mulige konkrete udmøntninger i lovforslag og dermed de mest hensigtsmæssige og forsvarlige løsninger. (Vi så desværre dette ske under høringsprocessen ved den omfattende ændring af Arbejdsskadesikringsloven). En åben og grundig høringsproces er afgørende for lovkvaliteten.

Soldaterlegatet anbefaler konkret:

- At man ikke forudsætningsvis starter med at lægge sig fast på en kompliceret og langsigtet model for arbejdsskadesagerne. Men at man nu og her relativt enkelt ændrer den gældende Særlov med formodningsreglen med hurtigere virkning, så AES kan ændre praksis umiddelbart.

Af de knap 500 veteransager, som AES angiveligt har afvist efter Særloven, vil det dog slet ikke være det antal, som kan få genoptaget deres sager, ligesom det vil være et begrænset antal nye sager, som får gavn af en formodningsregel kun rettet mod det tidsmæssige bevis.

Ankestyrelsens undersøgelse i FPS' analyserapport viser, at det kun 37 % af de afgjorte sager, der er afvist efter Særloven alene med begrundelsen manglende tidmæssig sammenhæng, medens resten er afvist på grund af utilstrækkelige belastninger eller tvivl om diagnosen, at man ikke er omfattet af personkredsen m.v.

Man vil altså skuffe rigtig mange veteraner og ikke opnå formålet fuldt ud, medmindre man også retter op på disse punkter, som vi foreslår ændret samtidig:

- Særloven og formodningsregel skal også gælde sager om belastningskravet og ikke kun den tidsmæssige årsagssammenhæng. Der er de samme bevisproblemer, og VL-dommens principper gælder begge forhold.
- Særlov og formodningsregel skal tage højde for nye diagnoser, også kompleks PTSD iht. WHO ICD-11, som jo inkorporeres i det danske system. Loven bør også omfatte andre diagnoser som depression og uspecifiseret belastningsreaktion, da skaden er lige arbejds-hindrende og invaliderende for den ramte veteran, og bevisproblemerne for årsags-sammenhæng er tilsvarende.

Der forelægges for lidt for Erhvervssygdomsudvalget i dag, trods at det synes at føre til flere anerkendelser, og ordningen med tilforordnede eksperter til udvalget er stadig ikke iværksat.

- Særloven bør indeholde en klar regel om forelæggelse for Erhvervssygdomsudvalget, når lidelsen er uden for erhvervssygdomsfortegnelsen og ved al tvivl, dvs. når AES vil (kvalificeret) modbevise og afvise sagen, og altså tilsidesætte speciallægeerklæringer. Udvalget bør som minimum udvide sin nyere forelæggelsespraksis vedr. tidsmæssig sammenhæng med sager om belastningskriterierne.

Det bemærkes, at den i dag omfattede personkreds i Særloven, udover Forsvarets ansatte, udgør en forsvindende lille del af de anmeldte psykiske skader, og det afgørende bør være, at man har været udsendt med en forsvarsmission, uanset for hvilken statslig myndighed.

- Soldaterlegatet har store betænkeligheder ved i denne omgang evt. at tage veteran særloven administrativt helt ud fra Arbejdsskadesikringsloven og evt. adskille myndighedsbehandlingen fra arbejdsskadesystemet. Dels er det komplekst og vil uheldigt forsinke formodningsreglen uden god grund. Dels rejser det mange udfordringer af bl.a. forvaltningsmæssig karakter, eksempelvis:
- Forsvarets roller som arbejdsgiver og part i sagen, og som også skal betale erstatningerne. De er ikke et uvildigt nævn. Der skal fortsat kunne klages til Ankestyrelsen.
- Skal forskellige myndigheder behandle hhv. erhvervssygdom og ulykke? Og veteranens både fysiske og psykiske skade? (Begge tilfælde kan være samme fra hændelse). Hvordan vil man håndtere behandlingen af evt. skader fra flere arbejdsgivere (samvirkende årsager), som i dag skal vurderes under ét i samme sag?
- Skal anerkendelse hhv. erstatningsudmåling behandles separat to steder?
- Vil man overføre kvalificeret personale fra AES' veteransekretariat?

Soldaterlegatet bakker op om helhedstankegang og gode intentioner på veteranområdet men appellerer til at tage hurtigt og isoleret fat i problemstillingen om særloven for at stoppe mange års fejlbehandling af veteransagerne og den deraf resulterende uretfærdighed der overgår de danske veteraner.